

ELLENZÉK.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 83-ik szám.

Egy négyszög centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyitlertéri cikkek: garmond sora után 20 kr. fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Évi 16 frt. v. 32 korona. Negyed évi 4 frt. v. 8 korona. Hónapos 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 5 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adatkon vissza.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

Ma egy éve.

Szomorúan emlékeztet nap évfordulójához értünk a mai nappal, Ma egy éve volt első napja annak az államnyos választásoknak csufolt írtó orúnak, melyben az elbizakodott kormányhatalom bestialis falánksága a legkegyelmebbre habzsolta fel a polgárok legkegyelmebb jogait.

Mint a nem rég elhalt Helffy Ignác mondotta, ez a nap: október 28-ika, amely nap a milleniumát ülnem-millenniumának tisztá fényét, el a nagy korszakkal megünnepelt koronázási ünnep napja, melyben a nemzet a külsősegekben pazar dicsőségét.

A parlamentarizmus minden bizonnyal, lelkeben keserűséggel gondolja, hogy október 28-ikára.

De vajjon mit érez ennek évfordulóján Bánffy Dezső br.?

Az eltiport választási szabadság nem árnya nem zavarja-e meg e nap a dicsőséget, a mit a servilismus megünnepelése oly bőségesen szórta ki?

Nos, aki ismeri Bánffy Dezső bárót, tudja róla, hogy nem érzékeny ember. Az ilyesmi csak azoknak szokott, akikben a hatalom mértékeltelen parancsai nem zavarják meg a lelkiismeretét.

De vajjon a magyar nemzet lelkiismerete nem háborodik-e fel ezen a napon? Vajjon nem érzé-e ma minálunk annak a helyzetnek a ferdeségét, hogy a ma egy éve elkövetett választási tervet nem lehetett volna megvalósítani? És vajjon nem lehet-e szemrehányást tennie szemben a nemzet közszellemének, amely elnézte, büntetlenül megtörténni a milleniumi év silány államrendjét?

Azt hisszük, hogy mindezen kérdésekre nincs kitől választ várunk.

A nemzet bágyadt közönytől nézi a dolgai folyását s minden különösebb hangulat nélkül halad el a mai nap felett.

Az egy éve megválasztott parlament pedig megteszi a kötelességét. Ott van ugyan a választás után egy esztendővel, hogy még az alakulás aktuális sem esett át teljesen. Nem tudta megoldani még csak a megtámadott mandatumok érvényének a kérdését sem. De hát megrendszabályozta a saját és végzett 25 perc alatt a provisoriummal.

Nyugodt méltósága irigylésre méltó példa a szomszéd Ausztria előtt s valódi diszpóndánya a tánc és illemes-terti finomság nagybecsű tulajdonságának. Egyelőre a munkában ugyan fennakadott, de mióta a képviselő urak nem kapnak többé napidíjakat, hanem fix összegben megállapított fizetésük van, — ez többé nem képez szerencsétlenséget.

Mindezeknél fogva tehát természetesen, hogy a ma egy évemegszületett parlament, mely olyan mohó munkássággal beszélt volt választásfőirátában a jövő feladatairól, születése első évfordulóján — vakatiónak.

Az adóvégrehajtók ellenben nem vakatiónak.

V. A.

Megjegyzések.

A miniszteri felelősség kérdését ismételtelen forcirozozták a kormányparti lapok. A szeptember 25-iki királyi elhatározásért e czímen követelik a dicsőséget Bánffy urak. Ujabbban pedig a Bartha Miklós ügyében is erről handabandáznak. Egyik esetben sincs igazuk.

Az első esetben pl. a miniszteri felelősség csak a királyi elhatározás publicitójánál jelentkezik. Maga az elhatározás a király ténye és dicsősége marad. Avagy azt akarják mondani a tisztelt kormányparti lapok, hogy a királyi elhatározást Bánffy tanácsolta? Nos hát beszéljenek világosan. És mondják el egyben, hogy mi indította e tanácsra azt a Bánffy Dezsőt, a ki korábban a nemzeti irány minden követelésében viselkedet látott s a kinek pártja már megél a közjogi kérdésekkel való foglalkozást apodictikus neveltségnek, elavultnak s a régi sérelmi politika idéitlen folytatásának hirdette? Hogy incassálhatja hát most mégis a dicsőséget egy amaz irány győzelmét, ama foglalkozás jogosultságának elismerését jelentő királyi ténykedés alkalmából?

A Bartha-ügyben tisztelt lapársunk, a „Kolozsvár” is előhozakodott a miniszteri felelősség kérdésével. Szerinte következetlen a szélsőbal, a miért a bezáratás tényét a kormányának, a megkegyelmezést pedig a királynak tulajdonítja. Erre a vádra két megjegyzésünk van.

1-ór. Nem gunyra, hanem komoly megfontolásra volna érdemes, ha az ország egyik pártja, a melyik hyperlojalitással soha sem volt rádolható, tényleg csak a királynak tu-

lajdonítja a bekövetkezett jó dolgokat. És már egymagában is, minden körülmények között az elkeseredés oly fokáról tanuskodik, a mi a milyen kétségtelen bizonyítéka a közállapotok betegségének, épen olyan éles kritikája a közállapotokat ide juttató vezetők irányának.

2-ór. Arról valóban nem tehet a szélsőbal, ha a Bánffy-kormány minden dolgát úgy csinálja, hogy az a felszégesség eredendő hibájánál fogva folytonos félreértésekre szolgáltat okot.

Bánffy br. soha sem mutatta be az ő államférfiúi egyéniségét, oly megkapóan hű világításban, mint legközelebbi beszédében. Kitért abban a Bartha Miklós ügyére is s a mint erről fecsegett, mindenki láthatta benne a kicsinyességek azt a sivárságát, mely minden ellenkező törekvése dacára, soha sem engedte őt a vidéki duodec nagyság színvonaláról felemelkedni.

Micsoda aberatíója az izlésnek pl., midőn Bánffy br. Bartha régebbi, az ő főispánsága idejéből támadásaiért recriminál! Valóban kár volt, hogy Bánffy az ő mustamegyei kormányzata modorában magához ragadta e kérdésnek a felvilágosításadás jogát, mely minden körülmények között a szakminisztert s jelen esetben Erdély Sándort illette volna. És bizonyára nem compromittálta volna efféle fecseggéssel miniszteri széke tekintélyét.

Különböen Bánffy br. nemcsak a jogokat, de a dicsőséget is elragadja miniszter társai elől. Így a kolozsvári színház államotitásátának Perczel miniszteri illető dicsőségét a maga részére inkasszálta. Perczel háttérben, illetőleg jövőre maradt. Akkorra i., mikor egész mértékében előtűnik fog állni annak a szemfényvesztésnek értéke, a mit dicső kormányunk ezzel az államotitásnak nevezett felületével fűzött. Ugy mondják, hogy a közel jövő e tekintetben igen érdekes, de felette kellemetlen meglepetésre nyújt reményt.

Visszatérve Bánffy br.-nak, a Bartha régi támadásai miatti recriminációjára, ismét szemünkbe ötlök a nemes báró következetlenségének egy frappans esete. Emlékezzünk ugyanis vissza a Bánffy Dezső br. főispánsága idejére! Főleg két férfiú ostromolta Bánffy Dezső br. rendszerét igen erőteljesen. Egyik Bethlen András gr. a későbbi miniszter, a másik Bethlen Pál gr. a mostani besztercei főispán volt. És ezek támadása miatt nem recriminál Bánffy Dezső ur. Sőt abból következtetve, hogy ők mindketten bizalmi állásokat élveznek a szabadelvű párt kehe-

leben, amnesziát adott mindkettőjüknek. Vajjon miért nem felejté épen csak a Bartha Miklós támadásait? Talán csak nem, mert B. M. megmaradt ellenzékinek?

Erről eszembe jut, hogy Bánffy Dezső br. urak, mint főispánt Szapáry Gyula gr. meacszte volt. Azért kevéssel rá Bánffy br. képviselő lett kormányparti programmal, a Szapáry által vezetett választások alatt. Egyelőre nem kívánom levonni ennek a fordulatnak minden irányban jellemző consequentiáit. De annyit kormányparti kollegáim hozzájárulásával vélek constatálhatni, hogy Bánffy br. emlékező tehetsége önkényesen válogat a mult sérelmei között. E részben várom nyilatkozataikat.

V.

Bartha-ügy.

Budapest, okt. 26.

A Budapesti Hirlap írja: Erdőkes, változó, napról-napra újabb meglepetést felszínre hozó az az ügy, a melyet a Bartha Miklós ügye néven ismerünk. Mőgalmas korunknak egy darab rajza az. Kezdődött az egyházpolitikai és nagy miniszterium alatt, folytatódott a választásoknál, a törvényszéknek, az ischli királyi nyaralóban s nem végződött, be még ma sem. Ma a Bánffy báróhoz közel álló Nemzet és a Magyar Ujság s a Bartha lapja Magyarország közt kiélelt harcban talál új kifejezésre. Az egészről pedig két férfiak az egymás ellen való küzdelmet látjuk: a Bánffyt, a ki miniszterelnök s Bartha Miklóst, a ki publicista, a miniszterelnökével ellentétes politika szolgálatában. A teret, a hol a különböző politikai főfogások ütköznek össze, megtaláljuk mindenhol s egymás erejét, egymás politikáját és egymás személye ellen, az érzelmeik feneklettségével össze is méri.

A legutóbbi ütközetben Bánffy br. miniszterelnök elcsukatta a törvényes eszközök felhasználásával Barthát s kijelentette róla, hogy neki legelkeserültebb ellenfele, a ki őt egész életén át kisebbitette.

De a hat hónapra szóló fogságból Bartha egy nap alatt menekült a királyi kegyelme folytán. A Bánffy báróhoz közelálló lapok írják, hogy a Bánffy-kormány alkotmányos fölterjesztése, tehát az ő felelőssége alapján történt a kegyelmezés, habár Bartha az alkotmányon kívül álló tényezők közbenjárását, udvari konnexionokat vett is igénybe s a Nemzet kiírja az érthetőség okából ezt a két szót is: illatos budoár. Viszont Bartha leutazott Nagy-Károlyba megköszönni Károlyi István grófnak a kegyelmeért való közbenjárását s a nemzeti kaszinóban a megkegyelmezésnek oly történetét beszélte el, a melyből nyilvánvaló, hogy a felelősség ur elhatározására csakugyan olyan udvari konnexió volt döntő befolyással, a mely hozzája valóban a legközelebb áll.

Ezeket hallván és olvasván, fölkereste egyik munkatársunk Polónyi Gézá, a jőnpörben Bartha ügyvédjét s az egész ügy állására nézve információjának a veleje ez:

A harcz ott kezdődött, hogy Bartha Miklós Holló Lajosnak egy czikke következtében azt írta a Wekerle-kabinetről, hogy az egyház politikai a küzdelmei között előnyös vállalatokhoz juttatta azokat, a kik ellenzéki lapokat megvásárolnak s hogy e vásárlók már megkapták a várpala építését. Wekerle miniszterelnök erre a saját nevében sajtópört indított Holló és Bartha ellen rágalmazás czímen. Képviselők voltak mind a ketten s ki kellett őket kérni a Házról. A Ház ki is adta őket s a kiadás mellett, a kormányval együtt szavazott Herman Ottó, azzal a megokolással, hogy állami érdek, a pör folyamán megismerni fenéig azt az ügyet, a melyben állítják, hogy a kormány hűtlentül sáfárodott az állam pénzével.

Két nappal a végtárgyalás előtt Bartha, a másodrendű vádlott Polónyi Gézá bízta meg védelmével. Holló, az elsőrendű vádlott lett volna az, a ki a sértő állítások igaz voltát bizonyítja. De Holló beteg lett s a végtárgyalás előtt való nap estején kijelentette, hogy ő a tárgyaláson nem jelenhetik meg, következképp a bizonyítékokat sem terjesztheti elő. Őt tehát in kontumáciam el fogják ítélni, Polónyi azt ajánlotta Barthanak, hogy ha a tárgyalás elején előterjesztendő kifogásokat a törvényszék nem veszi figyelembe: hagyja el a termet. Akkor őt is in kontumáciam ítélik el s az újabb tárgyaláson Holló előterjesztheti a bizonyítékokat. A kifogás legfőbbike az volt, hogy a czikk Hieronymi miniszter ténykedése és nem Wekerle miniszterelnök ellen szólt és hogy Wekerle, még ha ellene irányult volna is a cikk, csak minisztertanács határozat alapján az egész kormány nevében kérhetett volna az esküdtzsektől elégtételt, a mi azonban nem történt meg.

Ezzel az ajánlattal szemben azonban Bartha Miklós a Nemzeti Kaszinóban összeült egy tanácskozásnak azt az ajánlatát fogadta el, hogy inkább védelem nélkül kiáll az esküdtzsek elé, de a törvényszék előtt való megjelenést s a terem elhagyását együtt, egyszerre meg nem csinálja. És így történt. A törvényszék in kontumáciám elítélte a fővádlottat, Holló Lajost, de rajta az ítélet nem volt végrehajtható, mert még egyszer törvény elé kellett idézni, Barthát pedig elítélték védelem nélkül. A hangoztatott s állami érdekből is ismerni kívánt bizonyítékok ismeretlenek maradtak.

Bartha védője semmisségi panaszt nyújtott be, de Székely Ferenc előadása alapján azt a Kuria elutasította. Így az ítélet Bartha nézve perktétté vált. Holló Lajos sürgette ügyének ujra való fölvetését, de azt meg a törvényszék elutasította, azt mondván, hogy ehhez csak a vádlónak van joga: így aztán Hollóra nézve az ügy elvéült. A mig tehát a fővádlott büntetlenül maradt, a másodrendű vádlottan végérvényesen rajta maradt a hat hónap.

Ekkor Polónyi és a Bartha többi barátai arra törekedtek, hogy valamely törvényes

Ezüst csengősi nevetését hallja még elhalón — aztán eszméletlenül hanyatlik a hullámok közé. — — —

Azok nem engedik elmerülni, — lágyan ringva parthoz viszik — s egy szirtre fektetik. — A hold méla világa leltint, a hajnal pir kigyulladt az égen, rózsaszímben égnek a bércek ormai. Lassan magához tér a halász. Egy szőke szelid arcú leány hajlik föléje, forró könnyei hullanak reá, keze szíve felett nyugszik, s hallgatja annak dobbanásait, s halkan szól:

Oh ne tzzél dőre álmod, lidérezfény az, mely ingoványba visz, nem látod tőle a boldogságot, amaz nem éred el, — ez pedig előled eltűnik.

Melanie.

Az atya büne.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(35.)

Sir, egy lady keresi. — Eh? Miféle lady? — Roy István hátra taszította a haját a homlokáról, hegedtjé, melyre egy új hirt tett fel, gondosan az asztalára helyezte.

Az udvarból jött, válaszóla Briggéné, zsörtölődő hangon, azt téve utána, mint ha szándékosan választanák ki a napját, mindig a nagymosások jönnek alkalmatlankodni, hogy nekem bajt csinálnak az örökös mázkalással az ajtóhoz, meg vissza! Ma holnap szobaleányt kell fogadnunk, ha minden héten „zsurokat” fogunk tartani!

AZ „ELLENZÉK” TÁRGZAJA.

1897. Október 28.

Nagy idők.

Írta: Szabolcska Mihály.

— Szabadság harczunk 50. évfordulóján. —

Hajh, most ötven éve, milyen más volt! Nagypáink szíve eszményekért lángolt. Zsámbégyekért, amik már régen lejártak... Fogot, szabadságot s még mit nem kívántak!

Holmi földönfutó „poéták” szavára, „Talpra” állt a magyar nagy aluvására. Háromszáz esztendő volt az aluvása, De ahhoz ér is lett a nyújtózása!

Valamennyi szomszéd felatyaft addig, Ugy vélte, hogy ez a szívébe nyíllal. S valamennyi szomszéd: ásóra, kapára, Most vagy soha, hogy a sirunkat megássa!

... Bolondos egy gondolat támadt akkor ebből, Bár volna a tisztán szírvány színekből, Akkor tán valahogy bele mernék fogni: Pesteni a mának, e mult neki, hogy mi?!

Ki látott valaha, napsugaras nyáron, Zivartart támadni alföldi határon? Még alig, hogy zendült, még alig villámlott: Egy-kettőre itt van, S rázza négy sarkában az egész világot!

Ugy esett minálunk, eszdelatos képpen, Varszolat támadt a szívek közepében;

S előállt a honvéd, mintha a rőgekből, Csüggetag aggokból, játszó gyerekekből!

S kilencz ellenséggel száz felé csatázván: Borult fölibéjük egy olyan szírvány, — Szőve napsugárból, hirtől, dicsőségből, — Hogy örömkönyűk közt Tekintett le rájuk Hadur is az égből!

... Én édes magyarom, egy szó mint száz, néked, Mindezekről ma már hiába mesélek. Mert — félek! — azt kérde: „Mi volt a nap-számjok?”

A munkaidejük, meg a vacsorájuk?”

Csak egyet ajánlok (ha már meg kell tenni), Ha te még tovább is magyar akarsz lenni, Ha van még benned egy szikrányi becsület, — A mit én még ma is fölteszek felűled. —

Csóklod meg ez évben százszor ezt a földet: S ez tünepi évben ne imádkozz’ többet, Ne imádkozz’ többet, csak annyit imádkozz’: Hogy lehess hasonló Ha még jön „idő”, az akkori — apához!!

Délibáb.

Régen volt nagyon, egy lettint tündér korban történt, egy távoli világban, melyről költő álmodik csak néha, melyet benépesít képzelte alakjaival, földöntuli gyönyörrel, szívet tépő fájdalommal, sirig tartó hűséggel; s mely ma: mult tarka buborék, délibáb, illusio! Akkor volt, midőn örökzöld repkénytel koszoruzott Dryádok éltek minden fában, s karsu pajkos Najádok fürödtek a folyamok ezüst habjaiban, midőn Pán pásztor pipájából

visszhangzott a liget, s Satyr üldözése elől menekültek az erdőben a játszi Nymphek. Forróban süttött akkor a nap — élénkebb színekben ragyogott a föld — erősebben szerttek — és gyűlöltek az emberek.

Élt egyszer egy kis faluban egy szép halász. Rajongott érte a leányok mind, különösen egy szőkehajú árva. Sok köny pergett le érte fehér arcán, sok sóhaj szállt ajkairól, de mind hiába!

Nem nézett az ifjú egyikre sem, ugy halad el mellettük, mintha nem is látta volna őket; hiába volt a kék szemek epedő tekintete, hiába villant feléje az égszínű szemek ígéző sugara — érzéketlen maradt varázsuk iránt. Keblében titkos vágyak étek elérhetetlen után; csak kezét kellett volna kinyújtania s a legszebb virág boldog, ha letöri. De tekintete a magasba vedett — csillagláng kellett neki.

Nem érezte a virág édes illatát, s nem tudta, hogy a csillagsugár fénylő bár — de hideg! —

Nap hosszat elült álmodozva kunyhója előtt, s midőn kelt az égen a hold, vállára vetette hálóját s ment, míg elért az erdei tőhoz. Ott leült a partra egy lehajló águ fűz alá, s kivetette hálóját. Magas bércek vették körül a tenger szemet, s a vadon közepén, hótakarta csucok lábainál fénylött a mely tó sötét vize. Ezüstös nyárfa óriások álltak körülötte, rezgő lombjuk halkan himbálózott a csöndes nyári éjszakában. A távolban búzke hársak zugtak szaszellő dus illatjokat hordta széjjel. Sötét árnyak lebegtek az erdő sűrű-

jében, rá feküdtek a bokrokra, végig húzódtak a nedves gyepon.

Merengve, bus mosolylyal ült a halász, lelke földöntuli sovárgással volt tele. Csodálatos éji virágok nyíltak körülötte, s kitárták tarka kelyheiket, s a fehér vízi rózsza bimbói nesztelenül pattogtak föl előtte. Feje felett egy csalóány énekel.

Egyszerre nagyot locsosan a víz, hajlonganak a sárga lilomok, a tó sima tükre megtörik, s a habokból egy tündér emelkedik ki. Lengő hajába lotusz koszoru van, tengerszin fátyolán átviláglik fehér alakja, szemében bűvös láng ég — s csábosan tekint az ifjura. — Az néma elragadtatással nézi hosszan, s kitárva karjait, remegő hangon szól:

— Végre föltálatlak eszményem! melyről álmodtál lázasan, sok éjszakán, ábrándjaim megvalósulása, reménytelen reményem, végre enyém leszel! — megtálatlak!

A jelenés mosolygva int: — Tiéd leszek, tiéd! jer, óh jer velem. Egy zokogó hang kiált mögötte:

Oh ne menj, maradj itt, mert el vagy veszve! De ő nem hallja, csak siet előre, rohan a parthosszában a zizegő nád között. Már, már karjai közt van a szép habléány. Oh de az kisiklik, tova lebben, de azért hívja, vonzza, s édes hangon suttojga.

— Jer, oh jer kövess. Kőd borul a tóra, a csábos alak eltűnik, majd ujra fölvilan. Ő üzi fáradhatatlan, egy utolsó merész ugrással utána veti magát; aranyhaja érinti arcát, de midőn átkarolja, hideg ködfoszánnyá változik, mely tova száll a víz felett,

— **Ügyelgés.** Az egyik főtéri ujságláru-
— az utajára kifüggesztett képes ujsá-
— mint az már köztudomásu dolog —
— szerint akkora néző közönsége szokott
— lenni egybegyűlni, hogy a járdát tel-
— elfoglalják és a közlekedést megakaszt-
— Nem egyszer hívtuk már fel a rendő-
— rőre, hogy a rendellenességre, a kez-
— dődni, hogy elvégre csak meg szüntetik
— az állapotot. Ma reggel azonban azt kel-
— tapasztaltunk, hogy ezt az állapotot a
— törvény nemhogy megszüntetni igyekez-
— ellenkezőleg — ő maga idézi
— elő. Ma reggel szintén olyan nagy
— tömeg volt az útlejt előtt, hogy a köz-
— lekedés teljesen megakadt. Egyszerre csak
— a látóhatáron az egyik nyurga rend-
— tör. A járdáról leszorult járókelőkben
— merre felelt a remény, hogy a rendő-
— rő — látva a rendellenességet — közbe-
— lépésével csinált. És tessék tudni mitörtént?
— A rendőrbiztos ur erőley léptekkel közeledik
— a csoport felé. Kardját veszedelmesen csör-
— gösen rásegyez a tekintet a csoportra,
— minden meg áll, és... ő is bámulja
— a képes ujságokat. Hát aztán ezt a
— képes urat miért tartja a város? azért-e, hogy
— bámulja a képes ujságokat? De édes le-
— ny, mikor olyan szépek azok a képes ujs-
— gok és olyan kíváncsiak a — rendőrbiztos
— Nő hát csak hadd ügyeljenek, a rend-
— tör helyreáll valahogy és valami-

— **Idyll a főtéren.** Négy közuti munkás
— járdáról, melyet javítottak, ma reggel, kis
— munkor bevonult a főtérrre. Itt félretolták
— munkor a kis kocsi, le ültek az öreg tem-
— per arnyékába s a csipős reggeli szél okáért
— minden az Európa kávéházzal, tüzet raktak;
— a főtéren látog körül ültek s reggelire friss za-
— rók sőtöttek. A szokatlan idyllnek sok né-
— volt a járdákon ide tova menők közül.
— A vetődött Deák Pál főkapitány is, a ki
— látványuk úgy látszik nem rendőri, hanem
— a főtéren oldalát fogta fel s elgondolta, hogy
— neknek az embereknek ez a kis tűz s az a
— kávéháza szalona, melyről kenyérükre forró zsir
— reggel, a hűvös reggelen teljes boldogságot
— nyújt. A szűk körű bankettet nem zavarta meg.
— A emberek különben, miután megtörténtek s
— megtekinték szalonjukat, a mint azt az 1879
— évi XXXI. t. cz. egyik §-a az erdők szélén
— ott tűzre nézve előírja, kioltották az égő
— tüzet, megtörték a bicskájukat, felszedték sa-
— rójukat s jóllakva, boldogan távoztak az
— erdő, akarom mondani a főtéri templom alól,
— a napfényt végezni.

— **Kitiltott könyv.** A hivatalos lap közli:
— a kőszeghatárályi m. kir. mi-
— nister a Budapest, 1883-ban, Aigner La-
— da kiadásában megjelent, ily című elemi
— iskolai tankönyvet: „Geographie von Un-
— gen mit einem kurzem Abriß der allge-
— meinen Geographie. Für Volksschulen bearbeitet
— von Prof. Dr. J. H. Schwiecker. Neunte ver-
— besserte Auflage“, a hazai összes népiszkolai
— tantervvel ellátott kitiltotta. A kitiltásra ítélt
— könyv czíme magyarul így hangzik: Magyar-
— ország földrajza az egyetemes földrajz rövid
— felvételével. Népiszkolák használatára írta
— Schwiecker J. H. dr. professor. Kilenczedik
— kiadás. Megjegyezzük, hogy Schwie-
— cker egyetemes országgyűlési képviselő is.

— **Dalestély.** A kolozsvári dalkör 1897
— november hó 6-án. A „Központi Szállo-
— da” emeleti nagytermében jótékony célú, tánc-
— mulat egybekötött, zártkörű rendez dalestélyt
— rendez.

— **Az egyetemi körben** élénk munka
— folyik. A reform pártján legnagyobb érdeme,
— hogy a komolyabb törekvő ifjakat is be-
— vonja a körbe. Sikertől felelősen a már
— készült önképzőkört, mely szervezkedé-
— st elvégezvén, gyakrabban fog üléseket tar-
— tani. Ezeket felolvasások, szavallatok, viták
— fogadják élénkíteni. Ezelőtt csak néhány évvel
— a sikerrel működött az önképzőkör és a ré-
— gőbb közreműködői közt, ma nem egy kiváló
— ember van. Szép volna az ifjúságtól, ha dicső
— elődei nyomdokába lépne s megszüntetné az
— ideig uralkodott pangást.

— **Iskolai ünnepély.** A kolozsvári ref.
— egyetemes tanári kara és ifjúsága Ő fel-
— tegye ama legkegyelmesebb tettének megünne-
— pelt, hogy a magyar nemzetet 10 történelmi
— vezetésű szobor felállításával ajándékozza
— meg, e hó 30-án d. e. 10 órakor az intézet
— nagytermében ünnepélyt rendez, a melyre a
— közgyűlési közönség tisztelettel meghívatik.
— Az ünnepély programja: 1. Hymnusz. Énekli
— az ifjúsági énekkar. 2. Ünnepi beszéd, tartja
— dr. Török István tanár. 3. Szavallat, előadja
— az önképzőkör egyik tagja. 4. Király-hym-
— nusz. Énekli az ifj. énekkar.

— **Eljegyzés.** Korbuly Emil főgymna-
— ziumi tanár eljegyezte Pálffy Ilonkát Ko-
— lozsvárt.

— **Mi lett az eredmény?** A szegedi
— nyomdász-kongresszus annak idején határozati
— javaslatot fogadott el, melyben ki volt mond-
— va, hogy a kongresszus a hirdetési bélyeg
— felállítására, esetleg eltörlése tárgyában meg-
— okolt memorandumot terjesztessen fel a kor-
— mányhoz. Ez a munkát már régóta felter-
— jeztetett az illetékes miniszteriumhoz. A ko-
— lozsvári nyomdásztársulat a helyi és keres-
— kedelmi és iparkamara után több ízben
— megértette ennek a kétségkívül jelentős
— kérdésnek az elintézését és mind e napig
— még csak választ sem kapott a testület a
— kamarától arra nézve, hogy a sürgető irat-
— tokat felterjesztette-e a kormányhoz s ő
— maga tett-e valamely sürgető lépést és mily

eredményrel? Minthogy a hirdetési bélyeg
— eltörlése jelentős ipari, kereskedelmi és gaz-
— dasági érdeket érint, tehát széles körökben
— érdekel, az iparkamara annyit megtehetne,
— hogy legalább válasza rá méltassa azok
— beadványait, a kik ilyenmű közérdekben ve-
— szik igénybe a segédkezést.

— **A világ legnagyobb konyhája.** Rop-
— pant nagyban dolgozik Párisban a Bon Mar-
— ché vendéglő. Ebben az óriás restauraumban
— négyezer ember foglalkozik. Megtekintésre
— méltó látványosság lehet a konyha kolosszális
— helyiségeivel, a hol éjjel-nappal hatvan szakács
— és száz kuka dolgozik. A legkisebb főző-
— edény 118 literes, a legnagyobb káldában
— 565 liter fér bele, 50 pecsenye sült tepszi
— van. Mindegyikben 300, költötlet lehet egyszerre
— készíteni. Ha omlottet készítenek, csak 7800
— tojást használnak föl.

— **Sör és politika.** Logan angol
— képviselő, a kik egyszersmind nagy mérsék-
— letességi lovak, azt a csodálatos fölfedezést
— tette, hogy a sör fogyasztás és az angol pártok
— élete között benső összefüggés van, még
— pedig nem úgy, hogy a sör kitűnő argumen-
— tum a választókkal szemben, hanem, hogy
— mikor a liberális párt van uralmon, sokkal
— kevesebb sör fogy el egy év alatt, mint mikor
— a konzervatívoknak áll a világ. A számok
— aránya oly szembetűnő, a különbség oly nagy,
— hogy lehetetlen a véletlen művének tartani.
— 1881 óta, mikor a liberálisok uralkodtak, az
— évi sörfogyasztás átlag 171,180 hordó volt,
— a konzervatívok esztendőiben pedig 1,628,713
— hordó, Logan ebből azt következtetésre vonja le,
— hogy „választások liberálisokat!”, a „Daily
— News” pedig abban véleményben van, hogy a
— toryk idejében a nép általános lehangoltság-
— ban van és azaz érvelnek, hogy: a liberálisok
— még a sört is elrabolják a szegény embertől.

— **Divatok keztyűk.** Nem is a keztyűk-
— ről, hanem a keztyű gombokról van szó. A
— párisi asszonyok legújabb találománya az, hogy
— a keztyű-gombokat miniatúr-képekkel díszítik.
— A gombok a híres és előkelő szépségek, a
— kiváló színésznők aranyba foglalt színezett
— arcképeivel tűnnek ki. Azt hiszik, hogy ez a
— divat nagyon hamar el fog terjedni, mert a
— gombokat végül minden keztyűhöz lehet
— használni és hogy nemsokára a szabadabb
— gondolkodású fiatal hölgyek a női arcképek-
— ről a férfi arcképre is át fognak térni. Idő-
— vel senkit sem fognak meglepni, ha a fiatal
— hölgyek az ideáljuk arcképét fogják a kez-
— tyűgombokon viselni.

— **Kitűnő tambura társulat** játszik es-
— téként ma és mindennap Léhocz Lajos fő-
— téri vendéglőjében. Felhívjuk rá a közönség
— figyelmét.

— **Félmillió a tizszoborra.** Most
— hogy már mindenki tud a király ajándékáról
— nagyon kíváncsi mindenki, milyen lesz az a
— tiz szobor, melyet a király a főváros díszítésé-
— kéért készített. Kisebb méretű szobrokról van szó
— a királyi kéziratban hát mindenki azt hitte,
— legalább egy millió forintba fognak azok
— kerülni. Az újabb hírek szerint a tiz szobor
— közül kettő lovasszobor lesz 100-100 ezer
— forint költséggel, a többi kisebb méretű
— nyolc szobortól 250-300 ezer forintból kell
— kiállítani. Így tehát a király ajándéka a nem-
— zetnek félmillió forint. A pályázatot évenként
— két-két szoborra írják ki, az első kettőt már
— a jövő tavasszal.

— **A telefon és a patkányok.**
— Már huzamosabb idő óta azt tapasztalták a
— vieburgi postahivatalban, hogy a telefon igen
— rosszul működik. Az előfizetők panaszaik mind
— szűbbek lettek, s a mérnökök, gépészek,
— vegyészek nem tudták kideríteni, hogy hol
— rejlik a hiba. Végre elhatározták hogy a tele-
— fon-vezetékét felszakítják. Amint munkához
— láttak s az első követ elmozdították, hirtelen
— óriási csapat patkány ugrott ki az üregből.
— Mialatt a hivatalnokok egy része patkányva-
— dászatot rendezett, addig a többiek folytat-
— ták kutatásaikat. Kiderült, hogy a patkányok
— az ércvezetéseket össze-vissza rágták, az összes
— készülékeket megrongálták, úgy hogy haszná-
— lálni sem lehet őket. Azt tervezik, hogy a
— miniszteriumtól külön kiadásokat fognak kér-
— ni — macskákra és patkányfogókra.

— **Elvesztett egy női arany óra,** rövid
— aranylánczal és két szuszával. A szives és
— becsületes megtaláló, ha a rendőrséghez, vagy
— az „Ellenzék” kiadóhivatalához beadja, illő
— jutalomban részesül.

Jótékonyosság.

N y i l v á n o s k ö z s z ö n e t. A kolozsvári
— ev. ref. collegium tanterem építési alapjára
— újabban a következő adományok folytak be
— (XXIII-ik közlemény) Kiss Péter patai lelkes
— 1 frt, Nyárády Béla V. g. o. gyűjtése 2 frt
— 10 kr, dr. Vékony Albeát, Kiss Jenő 297 sz.
— év 20 frt, Török Imre II. g. o. gyűjtése 1
— frt 10 kr, Nagy Endre II. g. o. gyűjtése 3 frt
— 80 kr, Ferenczi Dezső II. g. o. gyűjtése 5 frt,
— Sallak János II. g. o. gyűjtése 1 frt 5 kr, Szem-
— erjai Gyula főszolgabíró gyűjtése: Balogh
— János 50 kr, Knoll Gusztáv 50 kr, Buchwald
— József 10 kr, Felső-Peterd köztség 50 kr,
— Közép-Peterd köztség 50 kr, Farkas Mór 10
— kr, Ilia István 10 kr, Torda-Kappánd köztség
— 50 kr, Mészáros köztség 50 kr, Endes Kálmán
— jegyző 50 kr, Endes Kálmán 50 kr, Simon
— Antal ref. lelkes 10 kr, Pálfi Károly 10 kr,
— Szentkovich Sándor 10 kr, Felső és alsó szent-
— mihályfalvi ref. egyház 1 frt, Miklósi József
— ref. lelkes 50 kr, Mihályfalvi Sámuel 20 kr,
— ifj. Kovács János 20 kr, Varga István 10 kr,
— Pap Gergely 50 kr, Moldvay István 20 kr,
— Tisza Lászlóné 2 frt, Péter Antal ref. lelkes
— 50 kr, Horváth József 1 frt, Érsek Márton
— 50 kr, Bozsán János 20 kr, Gál Sándor 50
— kr, Poponyecz Miklós 20 kr, Kis István 20

kr, Cseh János körjegyző 50 kr, Pozsonyi
— Gábor körjegyző 40 kr, Foszót-Elek körjegyző
— 50 kr, Foszót-Elek 50 kr, Egerbogyó köz-
— ség 1 frt, Szemerjai Domokos lovárdhadnagy
— 2 frt, Szemerjai Gyula főszolgabíró Tordán
— 3 frt.

Fogadják a nemesszöv. adakozók és
— gyűjtők a kolozsvári ev. ref. collegium elő-
— járóságának hálás köszönetét.

MUVÉSZET

Színházi hírek. Kék asszonyból,
— Varney operettejéből ma délelőtt megtartot-
— ták az előadási főpróbát. A hálapi premiére
— hértetésűnben lesz, szelvények nem érvénye-
— sek; az operette zenéje igen szép, librettója
— a legmulatságosabb operette librettók egyike.

Felbő Klári, Rátkai népszimfűve,
— melyet multkor nagy tetszéssel fogadott a
— közönség, vasárnap délután fog színikerülni,
— a czinszerépben S. Áldor Julskával.

Mialatt az operette személyzet a holnap
— színikerülő újdonságra készült, a drámai
— személyzet már megkezdte a próbákat a
— „Szabadulás” című nagyhatású színműből,
— mely a Nemzeti Színház legközelebbi újdonsá-
— ga lesz.

*

Lichtenstein Dóra, előnyösen ismert
— budapesti hangversenyekenek, ki nemrég
— külföldön is szép sikereket aratott, nemsokára
— Kolozsvárt is hangversenyezni fog. Az éne-
— kesnő mielőtt Kolozsvárra jönne, a jövő hó
— elején részt fog venni Popper Dávid gordonka
— művész hangversenyén; az Arányi Frigyes
— hangversenyén és a Hubay-Popper kamara-
— estélyein, melyek után vidéki körutra megy.
— Az énekesnő utjára sikerült egy fiatal és te-
— hetséges zongoraművész Dienesz Oszkár
— megnyerni, a ki a zeneakadémián végezte
— tanulmányait és különösen szép kompozícióival
— keltett feltűnést.

*

Szubvenzió operai előadásokra. A bel-
— ügyminiszter már régóta foglalkozik azzal a
— tervvel, hogy a vidéki színházaknak szubven-
— ziót adjon operai előadásokra. Most hogy a
— belügyminiszter a jövő év elsőjétől folyósítja
— a szubvenziót, Nagyváradon erősen ujjong-
— nak a Leszkaypártiak és a miniszter elhatá-
— rozását erős érvnek használják fel arra, hogy
— Leszkaynak ismét odaadják a színházat, mi-
— vel Leszkay a szubvenzió folytán fényes
— operatársulatot fog szervezni. Most már köz-
— tudomásu, hogy mennyi a szubvenzió: 3000
— frt. Jól mondta rá egyik nagyváradi lap:
— „Nesze semmi, fogd meg jól.” Ebből még egy
— operához való tagot sem lehet szerződtetni,
— nemhogy nagy operákat lehessen előadni.

IRODALOM.

**Előfizetési felhívás Sántha Károly köl-
— ményeire.**

Költeményeimet, — melyeknek egyike-
— másika a legelső fővárosi lapokban is meg-
— jelent s köztük több öda pályadíjat nyert, —
— sajtó alá adom.

Kötetemnek ajánlót nem kerestem, jobb
— szeretem, ha az maga ajánlja magát; külön-
— ben-e téren Muzsámon kívül Arany János,
— Szász Károly és Rákosi Jenő volt a biz-
— tatóm.

A könyvet mely tiszteletem s hálám je-
— léül a szülőföldem, Kecskemét működő Ka-
— tona József-körnek s e kör irodalmat művelő
— és pártoló nagyérdemű elnöke, mélt. Hor-
— váth Döme nyug. táblai tanácselnök urnak
— ajánlom.

Előfizetési ára: fűzött példányé 3 ko-
— rona, díszes kötötűé 4 korona.

Az izlenek teljesen megfelelő kiállítá-
— sáért az előnyösen ismert Hornyánszky-féle
— czég kezességk. Az előfizetési pénzeket kérem
— november 10-ig hozzámm beküldeni. Tíz elő-
— fizető után tisztelet példányt adok.

Kérem jó ismerőseimet s általában a
— költészetkedvelőket, kegyeskedjenek, bizalmu-
— kat előlegezve, nagybecsű párt fogásukkal meg-
— ajándékozni.

Sár-Szent Lőrinczen, Tolna vm., posta-
— hely, október hóban.

Mály tisztelettel
— Sántha Károly.
— ev. lelkes.

Szerkesztőségi üzenetek.

L. d. M. Ujvár. Ok nélkül kopogtat ná-
— lunk, mert bizony mi ajbót nem fogunk
— nyitni cikkeinket, melyek hemzsegek a sze-
— lyeskedésektől.

Báró. Helyt. A szerkesztőség jelenlegi
— tagjai közül senkinek biciklizik s így ódják
— „szurnálsta a biciklik”-rának abszolúte nem
— talál.

XXX. N.-Enyed. Azon kérdés még nem
— egyenlő a sikkasztással, azért tehát jó lesz
— hallgatni, mert könnyen sajtóper zudulhat a
— nyakába.

Hadnagyak. Helyt. Menyinyibe kerül-
— nek a háborúk? E kérdésre legjobban meg-
— felel a „Berliner Wissenschaftliche Correspon-

denz”, mely egy angol kimutatás alapján
— pontos adatokat közöl arról, hogy az utolsó
— évtized alatt viselt háborúk mennyi pénz és
— véráldozat emésztettek föl. — Az 1861-től
— 1865-ig viselt amerikai szabadságharc tíz
— milliárd dollárba, a mi pénzünk szerint körül-
— belül huszonöt milliárd forintba és nyolcszáz-
— háromszáz emberéletbe került. Ebből Észak-
— Amerikára háromszázharom ezer, Dél-Ame-
— rikára ötszázharom ezer ember jutott.
— Másodsorban említendő a német-francia
— háború, a mely a francia nemzetnek négy
— milliárd hadisarcba került. — Franciaország
— kétszázkilencven ezer embert vesztett ebben
— háboruban: a Gravelotte-nál vívott ütközet
— maga tizenhárom ezer francia életbe került.
— Ugyanítt a németek ötezer embert vesztek.
— A már két év óta tartó kubai háború Spa-
— nyolországának háromszázhatvan millió forint-
— ját eszméttette föl eddig. Egy évvel ezelőtt
— kiszámították, hogy a Kubában harcoló
— százharom ezer spanyol katoná Spanyolország-
— napontint négysszázharom ezer forintjába kerül.
— Mennyi emberélet esett áldozatul eddig a ku-
— bai háboruban, azt ma még nem lehet
— pontosan megállapítani. Itt nemcsak az öl-
— döklés pusztít, hanem a borzasztó betegség; a
— spanyol kincstár magából Madrid egy város
— részéből másfélmillió forint megváltási díjat
— kapott. (Egy emberért hétszáz forintot kell
— fizetni.) A krími háború Agolországának
— hétszázmillió forintjába és hétszázötven ezer
— emberébe került. Ezeknek tizenkét százaléka
— a csatáron maradt, nyolcvannyaloz százaléka
— pedig kórházban halt meg. A francia-olasz
— háboruban, 1859-ben negyvenötezer, az „osz-
— trá-k-porosz háboruban 1866-ban negyven ezer
— ember esett el. Az 1894-ik évi kínai- japán
— háború huszonötezer ember életébe került.

Dr. Cyrus Hamlin beszéli, hogy az
— orosz-török háború után egy törökországi fo-
— lyóból több mint ezer megölt gyermek hullá-
— ját fogták ki. Óriási összeget képvisel azok-
— nak az állatoknak az értéke is, amelyek egy
— háború alatt elpusztulnak. Az angol hadse-
— regnek a szudáni háboruban 1885-ben négy-
— ezer tevéje vészett el.

Az európai államok hadseregeinek fen-
— tartási költségei az 1896—97. évben kétmil-
— liárd és kétszázötvenkét millió forintra rug-
— nak. Legtöbbet Oroszország költ a katonasá-
— gára: hatszázharom millió forintot évenként.
— Azután következnek Angolország négyszázhat-
— van millió forinttal. Franciaország évi négy-
— százharminnégy millió forintot költ földi és
— tengeri hadseregére. Németországnak három-
— százötvenkét milliójába kerül a hadsereg-
— tartás, Ausztria-Magyarország hadserege
— kétszázötvenkét milliót, Olaszországé száz-
— ötvennyolc millió forintot emészt föl évenként.
— Legjobb dolga van Szerbiának. Ott a mult
— évben mindössze hat milliót költöttek el ka-
— tonai czélokra.

Érdekes, hogy 1874-ben a hat európai
— nagyhatalom egymillió és százötvenkét mil-
— lió forintért költött el a hadseregeire, míg
— tíz évvel később, 1884-ben már csaknem a
— kétszeresére emelkedett ez a numerus.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai,
— és sürgöny-levelei.)

A legújabb Kossuth szobor.

Budapest, okt. 28.

Tolnavármegye közönsége párt-
— különbség nélkül nagy ünnepre készü-
— lödik. Jövő hó 14-én Kölesden fogják
— leleplezni az első díszes Kossuth em-
— léket. Az ünnepélyen részt vesz a füg-
— getlenségi párt is, melynek számos
— tagja leutazik a leleplezésre.

Gazdasági hírek.

Budapest, okt. 28.

Az állami ménés birtokok és a gödöl-
— löi korona uradalom törzstenyészeteinek fő
— célja az lévén, hogy megfelelő tenyész —
— főleg pedig apaállatokat neveljen a közte-
— nyésztés számára — a földmivelésügyi mi-
— niszter kiváló szult fektet arra, hogy ezen
— tenyészetek részére a vérfelfrissítés céljából
— szükséges apaállatok időnként beszerzettesse-
— nek és a rendelkezésre álló eszközökhöz ké-
— pest a tenyészállomány szaporitassék is. Így
— a folyó évben a bábolnai ménésbirtok teli-
— vértü simenthali tenyészete részére Svájezból
— 2 drb. tenyészbika vásároltatott első rendű
— tenyészeteiből, a kisbéri m. kir. állami mé-
— nesbirtokra pedig ugyanazon 1 drb. tenyész-
— bika és 23 drb. tehén hoztatott be.

A fogarasi ménésbirtok pinzgau tenyész-
— etének nagyobbítása céljából Tírbolban 64
— drb. pinzgaui tehén és 1 drb. tenyészbika
— vásároltatott.

A hidegvérű fedező ménnek iránt mind-
— inkább fokozottabb mértékben mutatkozó

kéréslet közvetett uton való fedezésére a „Bu-
— dapesti közuti lovasutstársaság” lóállományá-
— ból 30 drb. muraközi jellegű kanca vétetett
— a bábolnai ménésbirtok részére, a kisbéri
— ménésbirtok ardemii tenyészete számára pedig
— Belgiumból importáltatott 13 drb. hason jel-
— legű kanca csikó.

Végül a gödöllői korona-uradalomba a
— már régebben fennálló gazdasági ménés lét-
— számának emelése céljából a mezőhegyesi
— ménésből 23 drb. vemhes kis Nonius kanca
— adatott át.

A Hentzi szobor elhelyezése.

Budapest, okt. 28.

Mint a Pol. Ért. jelenti, illetőke:
— helyeken már végleg megállapodtak az
— ugynevezett Hentzi szobor elhelyezése
— dolgában oly formán, hogy a várban,
— illetve a Szent-György téren folyta-
— tandó szabályozási munkálatok alkal-
— mával a Hentzi szobrot valamelyik bu-
— dapesti kaszánya udvarára helyezik át.

A belügyminiszter a magyar iparért.

Budapest, okt. 28.

A fehér hollók közé tartozik az a
— rendelet, melyet Perczel Dezső belügymini-
— ster a napokban intézett a községekhez.

A belügyminiszter felhívja a községe-
— ket és városokat, hogy tég és tégáru sztk-
— segleit csak magyar gyárosok- és iparo-
— ságtól szerezzék be, hogy ez által is a vál-
— ságos helyzetbe jutott magyar ipart támo-
— gassák.

A Reichsrath ülése.

Bécs, okt. 28.

A Reichsratban a provizorium
— ügyének tárgyalásánál váratlan fordulat
— állott elő.

Délután 5 órakor mikor a tizen-
— negyedik névszerinti szavazatonál tar-
— tottak, Kramarz alelnök be akarta
— zárni az ülést.

Erre felállott Jaworszky és indit-
— ványozta, hogy holnaptól kezdve esti
— üléseket is tartsanak, melyeknek na-
— pirendjére tisztán a kiegyezési provi-
— zorium tüzessék ki.

Lünke, Kaiser, Funke tiltakoztak
— ez ellen, míg Lueger némi módosítás-
— sal hozzáfáru.

Mások felszólalása után az indit-
— ványt névszerinti szavazással elfo-
— gadták.

Az előzmények ezek:
— A jobb oldali parlamenti bizott-
— ság ülésén Bánffy beszédének folytán
— Bádéninek szemrehányást tettek, hogy
— az abszolutizmust akarja Ausztriában
— installálni.

Bádén így felelt: Csak önköktől
— függ. Ha nem akarják a provizorium-
— mot parlamentárisan keresztül vinni;
— kénytelen lesznek a nélkül kormányozni.

Erre azonnal elhatározták, hogy
— Jaworszky tegye meg indítványát.

Megállapodtak abban, hogy a pro-
— vizorium tárgyalásakor a többség kö-
— rül veszi az elnököt. Az elnök felteszi
— a kérdést, a többség pedig szavaz.

Az elnök erre kimondja a végzést,
— bárhogy tomból az ellenzék.

Igy hamarosan letárgyalják a pro-
— vizoriumra vonatkozó javaslatot.

A német ellenzék most töri a fe-
— jét s estig határozni fog a felett, hogy
— miképen akadályozza meg ezt a tervet.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Zab- és burgonya

több waggon
készpénzért vagy utánvétel mellett
eladó.

Hová az ajánlat levelet ezimezni, megmondja azt a kiadó-hivatal, ajánlatában határozottan kikötendő a határidő a vételre. 858. 3-3.

BOR

tiszta és zamatos asztali-, pecsenye- és csemege, óriási készletben van pincéinkben; minthogy azokat még a borárak emelkedése előtt szereztük be, jutányos árban adhatjuk el.

Borok megnevezése:		Hordókban		1 lit		0,5 lit	
		66 literen	felül	Palack	Palack	kobban	kobban
		frt	kr	frt	kr	frt	kr
Asztali	1896 évi	23	—	—	—	—	—
Finom asztali	1895 "	25	—	—	—	—	—
Pecsenye	1892 "	27	—	40	—	—	—
Marosmenti	1890 "	32	—	45	—	—	—
Schiller (piros)	1896 "	22	25	36	—	—	—
Tramini	1890 "	50	—	60	—	32	—
Muskotály	1896 "	30	—	40	—	—	—
Bakator (magyarádi)	1888 "	45	—	60	—	32	—
Olasz Rizling (magyarádi)	1888 "	45	—	60	—	32	—
Leányka	1890 "	60	—	70	—	32	—
Rozsamáli, [Lónhár Fer. püspök							
hagyatékából]	1896 "	30	—	42	—	—	—
Rizling [Lónhár Ferencz püspök							
hagyatékából]	1895 "	42	—	—	—	—	—

Borok megízlelhetők itteni pincéinkben és raktári áron megrendelhetők. — Székely-Udvarhelyt: Gergely János; Parajdon: Szalassy György és Zsigmond Sándor; Baróthon: Dániel Ferencz; Sepső-Szt. Györgyön: Király István; Kovásznán: ifj. Ugron János; Tusnádi fűrdőn: Incze Lajos; Csik-Szeredában: Nagy Gyula; Fogarásban: Sálmen Károly; Csik-Somlyón: Kálnoki János; Csik-Szt.-Domokoson: Özv. Szakács Gergelyné; Csik-Szt.-Mártonban: Jakab Gyula; Gyergyó-Szent-Miklóson: Czifra Ferencz és fiai; Gyergyó-Alfaluban: Kis Jakab; Gyergyó-Tölgyes: Nicolescu Aurél uraknál, valamint pincéinkben.

Mintával és árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Székely-Keresztúron, 1897 október hó.
Székely borkereskedés részv. társaság.
873. 1-3.

Üzlet eladás!
Egy kitűnő forgalmu
divatáru vegyes üzlet
concurrencia nélkül,
jó vidéki városban,
hirtelen beállott családi körülmények miatt
előnyös feltételek mellett eladó.
Czím a kiadó-hivatalban. 857. 3-3.

SZÜLŐK FIGYELMEBE!
Iskolai cikkek legolcsóbb és legjobb beszerzési forrása!
Van szerencsénk a n. ó. közönség becses tudomására juttatni, hogy a helyi piacon
— (Hid-utca 2. szám alatt) —
a mai kor igényeinek teljesen megfelelő egészen új
papir-, író-, rajz-, festészeti és iskolai-szer
816. 17-20
kereskedést
rendeltünk be és azt törvényszékiileg bejegyzett saját cégtőlak alatt folytatni fogjuk.
A m'odon még t. megbízónkat teljes megelégedésükről előre is biztosíthatjuk.
kérjük új vállalatunk szives támogatását, mely késésünk megújításával vagyunk
Kolozsvárt, 1897.
Kiváló tisztelettel
KRISIK és GOPPOLT
papirkereskedők Kolozsvárt.

URBANETZ PÁL REZSŐ
tapeta raktára Kolozsvárt
Jókai-utca 2. sz.
829. 6-10. Elvállal mindennemű
tapéta- kárpitos munkákat
a legelegánsabb és tartós kivitelben,
a legolcsóbb árak mellett.
Mint Referenciák nagyobb — már teljesített — megbízások
állanak rendelkezésünkre, jölesen: a „Grand kávéház”, a „Hazám” és
„Erdély” kávéházak, nagyobb helyiségek és magánosoknál végzett munkák.
Ezek közt felemlítendőnek tartom Méltgs. hr. Wesselényi
Miklós és a Reményik cég stb. megtisztelő megbízásait.

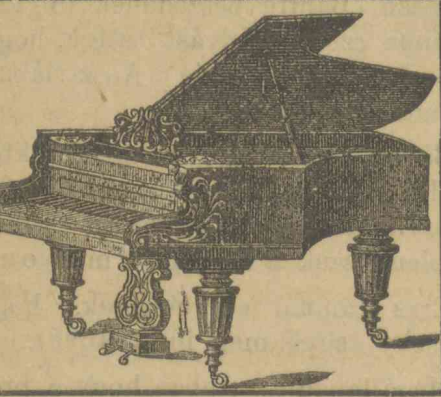
874. 1-3.
Lóhere-
magot a legmagasabb napi áron vásárol
I D E K
magkereskedése
BUDAPEST,
VII. Károly-körút 9. szám.

HASZONBÉR.
GEREND-KERESZTÚRON
Aranyos-Torda megyében,
a gyéresi vasuti állomástól körülbelül 12-14 km. távol,
jó ut közelében fekvő,
körülbelül 600 kath. hold egy tagban,
tanyával ellátott birtok
hosszabb időre is kiadó.

A birtok kiválólag szarvasmarha, lótenyésztésre és
tejgazdaságra alkalmas. A haszonbér 1898. mártius elsején
esetleg már 1897 év végén megkezdhető.
A birtokon 200 szekér kitűnő széna is eladó.
Értelmezhetni lehet Tiboldy Dénes gazdatiszt
urral Gerend-Keresztúron, posta Maros-Ludas.
828. 9-15. **Báró Kemény Béla.**

Csucsai jó minőségű
hasáb bükfa,
nem usztatott
Egy vaggon 100 métermázsza Kolozsvárt házhoz szállítva
62 frt, Csucsán helyt 40 frt vaggonba rakva.
Megrendelhető Csucsán, akár Kolozsvárt:
a kolozsvári Hitelbank s társai
csucsai faüzletének utódánál:
GÁL SIMON („Korona“-vendéglő.)
(Csucsáról rendelve 10 forint előleg küldendő.)
771. (16-x.)

IN BALNEIS SALUS!
Az egészen újonnan épített s a modern igényeknek teljesen
megfelelő gőzfürdő, a minden kényelemmel berendezett intézet a
sétátér elején fekszik s a város minden részéről könnyen elérhető.
A jó hatású gőzfürdő,
mely nemcsak mint legjobb bőrtisztító és felfrissítő, de számtalan
bántalmakban, mint kitűnő gyógyfürdő, kiválólag községy és minden
szervezett csusz, ugyszintén farzsába (ischias), izomerevedettség,
idegfájdalom, egyszerű nátha stb. ellen a legjobb sikerrel használtatik
a különféle meleg és hideg zuhanyokkal és légfürdővel, mely összes
helyiségek gőzfűtéssel vannak ellátva.
A gőzfürdő urak részére minden hétfőn, kedden, csütörtökön,
szombaton, vasárnap és ünnep-napokon reggeli 6 órától 1 óráig vehető
igénybe.
Gőzfürdő nők részére szerdán és pénteken reggeli 8 órástól 1
óráig, hasonlólag szerdán délután 2 órástól 5 óráig leszállítva.
A diána-fürdő intézetben minden időtájjban igénybe vehető a
legkényelmesebben ellátott porcellán- és rézkádás melegfürdők, az
utóbbiak nagyobb kényelem végett, főképpen gyengélkedőknek és bete-
geknek azonnal házhoz vitetnek. Ugy a gőz-, mint a kádfürdők nap-
onta a legillendőbb árban élvezhetők. Továbbá a testi tisztaságot min-
denekeftől előmozdító meleg tükörfürdőkben alkalom nyújtatik naponta
délután 2-3 óráig (kivéve szerdát, mely a női gőzfürdőnek van ki-
tűzve,) nemcsak a költséget kimélt közönségnek, de főképpen tanuló
ifjúságnak 30 kr-ért részvehetni.
Amit is ezennel a t. közönségnek tudomására juttatva, tekintetbe
véve a tetemes kiállítási költségeket, egyszersmind számos részvételre
felkéri.
Kolozsvárt, 1897.
848. 5-5.
A Diána-fürdő igazgatósága.

TRISKA J.
KOLOZSVÁRT.

Ajánlja sétátér-utca 12. sz. alatt
levő

ZONGORA, HARMONIUM
ÉS
CZIMBALOM

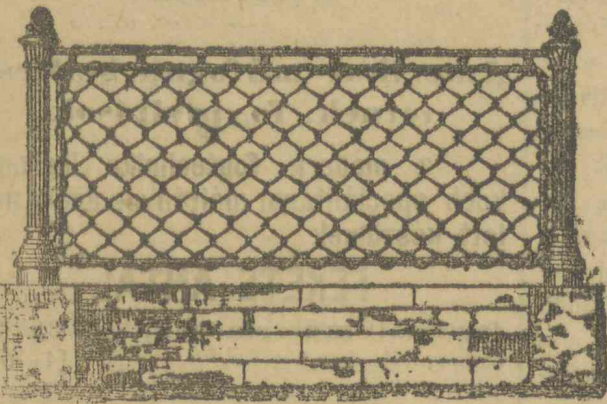
nagy raktárát

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyá-
rakból vannak zongorák raktáron, a melyek 350 frttól 1200 forintig
terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.
Vannak raktáron iskolai és templomi célra harmoniumok,
valamint Schunda-féle czimbalmok 80 frttól 300 frtig, szintén
igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.
Mindennemű zongora és harmonium javítás elvállaltatik s a
zongora-hangolások a cég alkalmazottja: ZIERHUT JÓZSEF a bu-
dapesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközöl.
50. 35-*. Szives pártfogást kér **TRISKA J.**

Az 1896. évi budapesti kiállításon „jó munkáért” kitüntetve.

LÉBER GYULA

ELSŐ ERDÉLYI SODRONY SZÖVETPONAT ÉS SZITAÁRU GYÁRA.
Kolozsvárt, Torda-utca 9. szám alatt.

Ajánlja minden e
szakra végő munkáit,
u. m. karkok, erdők,
vadás-kertek, szőlők,
sírhelyek, stb. bekeri-
téséhez való gépfona-
talt; majorsági udva-
rok fonattal való be-
fonását; pizeze, pad-
lás, ablak világossági
magtár- és éléskamra
ablakok rostélyzatát
áthányó rosták, szén,
koksz, kavics váloga-
tásához; szikra-fogók gépekhez. Zoldre festett légszűrőket, szelelő- és löher
rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas- réz- és czin-sző-
vetek. Kruppa-sodrony szegélyzetek különféle mintákban, fakerebbe foglalt
rosták és sziták, ruganyos agybetétek (matracok), sodrony-lábtörők.
Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálak.
A nagyrédmű helyi és vidéki közönség becses pártfogását kérve

Az erdélyi részek legnagyobb gazdasági gépraktára

Hirschfeld Károly

vas- és szerszám kereskedőnél

— Kolozsvárt, a vashid előtt. —

HOFHERR és SCHRANTZ gazdasági gépgyárának képviselősege és bizományi raktára.

Nagy raktár: Répa- és szeeskaavágók, kukoriczamorzsológok, Rosták, Pernolendt és Mayer rendszerű
Trieurók, darálók, eséplő-gépek, széna- és takarmány-gyűjtők, acél-rajol, két- és három barázda,
ugy „Perge“-ekékben, hajlékony- és láncz-boronákban stb. stb., úgy mindennemű gazdasági gépekben
és eszközökben olcsó árak mellett.

Allandó gépkiallítás. — Előnyös fizetési feltételek.

Nagy raktár mindennemű vasárak, szerszámok és építkezési anyagokban, továbbá angol gép és varró-szűjjak, gumi-tömlők, lemezek
és zsinorokban, úgy a géphez tartozó technikai cikkekben.

Hódmezővásárhelyi Tetőeserép raktár nagyban és kicsinyben minden versenyt kizáró áron.

Terjedelmes képes árjegyzékek és leírások ingyen és bérmentve.

Megrendelések és megkeresések

HIRSCHFELD KÁROLY

gépraktárához

Kolozsvárra intézendők.

